

Participiální vazby ve francouzštině a jejich české ekvivalenty
(FF JU České Budějovice, 2012)

Ve své bakalářské práci si K. Daňková klade za cíl popsat a rozebrat vlastnosti francouzského participia a na základě rešerší v korpusu Intercorp zhodnotit, jaké prostředky současné češtiny mohou pro francouzské participium fungovat jako ekvivalenty.

V první, propedeutické části se diplomantka zabývá vymezením pojmu „participium“, jeho morfologickými, syntaktickými a sémantickými vlastnostmi. Snaží se podat ucelený a v rámci možností i vyčerpávající výklad problematiky s příslušným jevem spojené. Svůj výklad opírá o prameny francouzské proveniencí (Béchade, Wilmet, Le Goffic, Goose – Grevisse, Riegel et al., Weinrich). To považují za bezesporný klad celé práce. Diplomantce se daří správně interpretovat pozice jednotlivých autorů a propojovat je do relativně koherentního celku. Daří se jí i konfrontovat užívané terminologie, přičemž relevantně poukazuje na rozdíly v koncepcích jednotlivých autorů. Přesto se ve výkladu místy nevyhne určitým nedostatkům. Tím hlavním je z mého pohledu fakt, že diplomantka neprovedla vlastní terminologickou syntézu, jíž by pak považovala ve své práci za závaznou. Stává se tak, že jeden tvar označuje více termíny – zejména pokud jde o užívání pojmu minulého přičestí pro složené tvary typu *ayant mesuré*: na str. 16 jej nazývá složeným tvarem přítomného přičestí, na str. 19 jej nazývá minulého přičestí, podobné nesrovnalosti nalezneme na str. 32 a 35. Rovněž nalzáme rozpor mezi tvrzeními o možnosti pasivního významu přítomného přičestí na str. 23 a na str. 28 (jedná se samozřejmě o uvedení názoru dvou různých autorů, ale je-li mezi nimi diskrepance, je třeba na ni upozornit, to je právě úkol syntetického výkladu zdrojů). Mírně zavádějící je i autorčina interpretace Le Gofficovy stati o participiu (str. 10).

V praktické části pak diplomantka v korpusu Intercorp vyhledává okurence přítomných a minulých participií čtyř sloves (*voir, croire, dire, aller*). Kritérium výběru sloves (sémantické v kombinaci s frekvenčním), který bylo evidentně nutno provést, aby odpovědi na rešeršní dotaz nebyly příliš početné, považují za zcela relevantní. Vidím zde však opět určitou terminologickou nejednotnost – K. Daňková píše, že vyhledává participiální vazby. Vyhledává pak všechny okurence takové, kdy přičestí není součástí složeného slovesného tvaru. Termín participiální vazba ale v teoretické části vyhradila pro tzv. *proposition participiale* (viz kapitola 5.). Bylo by tedy opět záhodno na závěr první teoretické části provést jasné terminologické sjednocení jevu.

Pokud jde o vlastní analýzy korpusových okurencí, mají jistě svou důležitou dokumentační hodnotu. K. Daňková je třídí sémanticky, přičemž na závěr každé analýzy uvádí přehlednou tabulku obsahující počty jednotlivých významových nuancí. To je samo o sobě postup správný, přestože by bylo vhodné užít i kritérium syntaktické. Určitým problémem je ale stanovení oněch významů. Je to objektivně úkol nelehký, K. Daňková se s ním vypořádává až příliš mechanicky – význam odvozuje z překladového respondentu – v češtině je totiž v naprosté většině respondentů francouzského participia význam explicitován. K obhajobě tedy kladu následující dotaz – jak se konstituuje význam participiální vazby? Lze hovořit o jednom jednoznačném významu? Místy navíc dochází k nepřesnému určení povahy respondentu v češtině (např. 48/19). Vzhledem k tomuto faktu je nutno brát kvantifikované údaje o významech vazeb s určitou rezervou, ale i tak mají svou výpovědní hodnotu. Ukazuje se totiž, že význam celé vazby je úzce vázán na typ slovesa, které je jejím centrem.

Přes uvedené výhrady práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích dne 7. června 2012.

PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.

